

Stichting Ondersteuning Sovata

Verslag Sovata & Sarateni

Najaar 2021

Stichting Ondersteuning Sovata

**Verslag van Sovata en Sarateni
Najaar 2021**

NAJAARVERSLAG 2021

Na het versturen van het transport in februari en het uitgeven van het Voorjaarsverslag, hadden wij nog geen idee hoe de rest van het jaar 2021 zou verlopen. Tot twee maal toe werden de geplande bezoeken aan Sovata geannuleerd door de problemen rondom het COVID-19 virus. Gelukkig konden Cees, Marry, Lia en Yvonne op 2 oktober alsnog met een Opel Vivaro op vertrekken om een bezoek aan Sovata te brengen. Op woensdag 16 oktober zijn wij gezond en wel terug gekomen van een super fijn bezoek.

Het reizen per bus leek ons veiliger dan het reizen per vliegtuig. In een vliegtuig zouden wij immers dicht op andere passagiers moeten zitten en zijn niet altijd alle ventilatiesystemen zuiver. Verder in het verslag kunt u lezen over onze ervaringen tijdens deze reis.

Ook nu weer kunnen wij een verslag schrijven, dankzij onze geweldige hulpverleners ter plaatse over de gebeurtenissen van april tot eind oktober 2021.

In de maanden april tot en met oktober van dit jaar zijn er weer ongelooflijk veel goederen in onze loods binnengekomen. Waar wij voor april nog zaten op een hoeveelheid aan binnengekomen kleding van 100.000 kilo, zitten wij nu ruim over de 120.000 kilo heen. Waanzinnig fijn natuurlijk en samen met alle vrijwilligers worden alle schoenen, kleding, beddengoed en alle andere goederen met zorg gesorteerd en verpakt voor de diverse locaties in Sovata.

Doordat er geen reizen naar Sovata gemaakt konden worden door het COVID-19 hadden wij meer tijd om het transport gereed te maken. Zo kon ook nu weer het transport eerder verstuurd worden. Op vrijdag 20 augustus is het najaarstransport geladen opgeslagen in het gebouw van **Neele Vat Logistics BV in Rotterdam**. Dinsdag 23 augustus is de vrachtwagen aangekomen in Sovata en door onze hulpverleners, met extra hulp, gelost. Levente, onze voornaamste hulpverlener, heeft samen met zijn team alle dozen, fietsdozen en losse pakketten op hun plaats van bestemming gebracht. Blijdschap alom bij alle gezinnen die pakketten mochten ontvangen. weer voorzien van een nieuwe voorraad kleding, schoenen, huishoudelijke artikelen en beddengoed.

APRIL 2021:

In april zijn door Covaci Babu, de plaatselijke postbode, weer veel enveloppen met voedselbonnen in de wijken weggebracht. Babu vertelde ons dat de voedselbonnen vreselijk hard nodig zijn. Er zijn mensen die gewoon geen eten hebben, omdat zij hun werk zijn kwijt geraakt, er geen werk voor hen te vinden is of omdat er een van de beide partners is overleden. Het is een verdrietige en zorgelijke ontwikkeling, aldus Babu. Gelukkig kon Babu de gezinnen met een stukje grond ook 10 zakjes met verschillende groentezaden geven, zodat er in ieder geval tomaten, uien en groenten gegeten kunnen worden. Hopelijk zal het voldoende regenen, zodat de zaden zich snel kunnen ontwikkelen.

Wij werden opgeschrikt door het bericht van Tunde dat de Naschoolse Opvang op de Iliesi door grote bezuinigingen waarschijnlijk gesloten gaat worden. Dat zou desastreus zijn voor de jonge families die op de Iliesi wonen, waar het grootste deel van de beide partners werken. Hun kinderen, in alle leeftijden, worden vóór- en ná schooltijd opgevangen door Tunde en haar assistente Izabella.

Het maandsalaris van Tunde bedraagt € 500,- inclusief verzekeringen en pensioenopbouw. Wij zullen in overleg gaan met de Gemeente Sovata om te zien wat de mogelijkheden zijn om de naschoolse open te houden.

Bij de familie van Erszebet en Zoltan is verdrietig nieuws te melden. Deze familie met drie kinderen is jaren geleden geholpen met een koe en later met een paard. Zoltan dronk in die tijd verschrikkelijk veel alcohol en wij beloofden toen dat als hij zou stoppen met drinken wij de familie zouden helpen met een koe en/of een paard.

Zoltan is inderdaad gestopt met drinken en bleek toen een hele goede vader en harde werker te zijn. Eind april kreeg Zoltan helaas een herseninfarct, kwam in coma en is op 52-jarige leeftijd op 1 mei jl. overleden. Heel verdrietig en de familie zit met de handen in het haar. Hoe komt de familie aan voedsel en hoe worden de rekeningen van elektriciteit en water betaald?

Op de llesii blijken Olga, Margaretha, Enikö en Ghizella, 4 oudere dames, te zijn overleden aan het COVID-19 virus.

Csibi van de llesii, de verstandelijk gehandicapte man, heeft te horen gekregen dat hij Alzheimer heeft. Dat is zo zielig, zeker nu hij na het overlijden van zus en toeverlaat, alleen woont en afhankelijk is van de buurman en de thuiszorg. Wij hopen van harte dat deze ziekte zich niet snel zal ontwikkelen en Csibi nog wat langer in zijn huisje kan blijven wonen.

Er zijn geen verzorgingshuizen voor demente mensen. In zulke gevallen worden de patiënten overgebracht naar een tehuis voor psychiatrische patiënten. En dat is echt afschuwelijk, dat hebben wij zelf meegemaakt.

Natuurlijk heeft Levente de dozen met incontinentie materiaal bij hem afgegeven.

MEI 2021:

In het voorjaarsverslag schreven wij u over Sandor, een hardwerkende jonge vader van 25 jaar, die een zeer ernstig herseninfarct had gekregen. Levente, onze belangrijkste hulpverlener, sportleraar en fysiotherapeut, gaat nog steeds iedere dag naar Sandor om hem te helpen met de oefeningen om weer te kunnen lopen en zijn handen te gebruiken. Het is ongelooflijk wat Levente allemaal, zonder enig professionele medische hulpmiddelen, voor elkaar heeft gekregen. Sandor kan zijn handen weer een beetje gebruiken en voorzichtig een paar stapjes lopen. Of Sandor ooit weer kan werken is de vraag, maar voorlopig kan hij veel meer dan vlak na het herseninfarct. Chapeau voor Levente.

Soms moeten wij ook een grote teleurstelling verwerken. Het mobile huis dat in de afgelopen winter is gebouwd voor Anna, Ioan en hun drie kinderen aan de Minei, is uitgelopen op een teleurstellende toestand. Samen met de gemeente, de Evangelische kerk en SOS is er voor gezorgd dat deze zeer arme familie een droog en goed onderkomen zou krijgen. Zowel Anna als Ioan zijn gaan drinken, zo erg dat de kinderen zelfs uit de ouderlijke macht zijn gezet en de kinderen in een kinderkuis in Tigru Mures zijn geplaatst.

Zo ontzettend verdrietig voor de kinderen, die zijn weer de klos. Direct na dit bericht hebben wij contact opgenomen met de burgemeester van Sovata en de priester van de Evangelische kerk om deze drinkers uit de nieuwe woning te zetten. Een gezin dat hard werkt en kleine kinderen heeft, verdient dit nieuwe mobiele huis meer dan deze twee

mensen. Deze mensen kunnen wel toe met wat mindere behuizing, zodat deze goede mobiele woning dan beschikbaar gesteld kan worden aan een hardwerkend stel met kinderen. De uitzetting kan helaas niet per direct gedaan worden, omdat de gemeente de zorg en de verantwoordelijkheid voor deze mensen blijft houden. Wij blijven deze zaak volgen en er alles aan doen om een jong en eveneens arm gezin in deze woning te krijgen

JUNI 2021:

Als je denkt dat alles goed geregeld is voor het runnen van een winkeltje in Roemenië, heb je het goed mis. In deze maand kreeg Melinda controle van twee heren van de Roemeense overheid. Zij vroegen Melinda om een verklaring waarmee de tweedehands kleding die zij verkoopt, is gereinigd. Voor Melinda was het compleet onbekend dat een soortgelijke verklaring in Roemenië nodig zou zijn voor de verkoop van tweedehands kleding. Na enige discussie verklaarden de heren dat deze wet sinds een week nieuw was. Melinda vertelde dat zij daar geen enkel bericht van had gekregen. Daar hadden deze heren niets mee te maken en wilden haar een bekeuring geven van maar liefst € 5.000,- !!! Melinda schrok zich natuurlijk kapot en vroeg hoe het verder moest. Een bedrag van 1000 lei onder de tafel was voor dit moment voldoende, maar zij moest er wel voor zorgen dat zij de volgende keer de betreffende verklaring kon laten zien. Bij het vertrek van de heren namen zij ook nog eens 3 big shoppers vol met nieuw speelgoed mee uit de winkel. Belachelijk !!!

Voor de sportschool van Levente is een nieuw fitness apparaat aangekocht. In eerdere verslagen schreven wij al over de activiteiten van Levente. Naast zijn werk als hulpverlener van SOS, is Levente fysiotherapeut en sportbegeleider van jonge kinderen en jonge mannen.

Uit de meest arme gezinnen mogen de kinderen komen voetballen, gewichtheffen, volleyballen, tafeltennissen en andere teamsporten gratis beoefenen. In veel gevallen haalt Levente de kinderen thuis op en na afloop brengt hij de kinderen weer terug naar huis. Om jonge mannen uit de criminaliteit te houden, heeft Levente voor hen ook allerlei sportactiviteiten georganiseerd. Sport verbindt niet alleen mensen met elkaar, maar zij voelen zich door de sport “dat zij ergens bij horen”.

Een van onze belangrijke sponsors van sportkleding voor kinderen en volwassenen, geeft door deze donatie een flinke boost voor al deze kinderen en jonge mannen. Sportkleding is duur en voor de meeste mensen onbetaalbaar, maar is zo belangrijk om het gevoel van “erbij te horen” te versterken.

Een aantal scholen vroeg SOS om een bedrag te doneren om activiteiten te kunnen doen met de kinderen. Een sportdag met een andere school in een ander dorp, Paas- en Kerstvieringen, een bezoek aan de dierentuin in Mures of bijvoorbeeld een verfmiddag met alle kinderen.

Natuurlijk kunnen wij per keer € 100,- of € 150,- overmaken voor één van de activiteiten, maar als het hout van de kachel op is, wordt er eerst hout gekocht en is er geen uitstapje voor de kinderen. Dat vinden/vonden wij geen goed idee. Zo hebben wij bedacht om de scholen op de Iliesi, Linistei en de Lunga dozen met dameskleding en damesschoenen te geven. Het type kleding en schoenen is afgestemd op de mensen die wonen in de wijk waar de school staat. Voor piepkleine prijsjes worden deze schoenen en kleding verkocht aan de mensen uit de betreffende wijk. Het werkt uitstekend en is een heel leuke ontwikkeling.

Het onderwijzend personeel kan berekenen welke kosten er betaald moeten worden voor een bepaalde activiteit en kan zo, door verschillende verkopen te houden, het bedrag bij elkaar verdienen.

Door de versoepelingen van de coronaregels in Europa kon een aantal mensen uit Sovata naar Hongarije en Oostenrijk om te werken en dat is natuurlijk geweldig. Hopelijk houden zij voldoende geld over om verbeteringen aan hun hutjes aan te brengen.

JULI 2021:

In deze maand gaat Levente alvast op zoek naar leveranciers van winterhout. In deze maand worden de prijzen bekend die meestal nét voor de winter doorberekend worden aan de mensen. Het is altijd een strijd om goed hout te pakken te krijgen tegen een goede prijs. Het is Levente wel toevertrouwd om een goede prijs te bedingen.

Andras, de zoon van Vas Ilka woonde naast Ilka achter de houtfabriek op de 1 Mai, had wat veel gedronken en is op de 1 Mai op straat in slaap gevallen. Een 21-jarig meisje dat net haar rijbewijs had gekregen zag Andras niet en heeft hem overreden. 25 Meter is Andras meegesleurd met de auto van het meisje en ter plaatse overleden aan zijn verwondingen. De details zullen wij u besparen, maar het is een uiterst droevige zaak. Niet alleen voor het jonge meisje, maar ook voor Vas Ilka. Zij woont met haar kleindochter AnnaMaria in de middle of know where. Gelukkig is in de afgelopen winter haar huisje voorzien van een nieuw dak, en wonen zij iets beter dan voorheen. Ilka waande zich veilig met haar zoon als buurman. Nu hij overleden is, wonen Ilka en kleindochter AnnaMaria daar moederziel alleen. Dat is geen prettige gedachte, zeker niet als je weet dat het in Sovata en omstreken nog steeds stikt van de beren. De beren hebben nu ook jongen, soms wel 3 stuks en gedragen zich nu agressiever. Ilka heeft geen elektriciteit, maar zij kan wel water pakken uit het hele smalle beekje waaraan zij woont. Het verlies van haar zoon is intens verdrietig voor haar.

Van zaterdag 24 juli tot en met donderdag 29 juli stond een bezoek gepland om met vier vrijwilligers een bezoek te brengen aan Sovata. Op dat moment was de COVID-19 situatie in Nederland behoorlijk slecht en was het zelfs code donker rood. Wij vonden de risico's te groot om per vliegtuig af te reizen naar Sovata en hebben de reis geannuleerd. Op een later moment zouden wij weer bekijken of het dan beter zou zijn om af te reizen. Het was wel een grote teleurstelling om het bezoek uit te moeten stellen. Het was immers al ruim anderhalf jaar geleden dat wij in Sovata zijn geweest.

AUGUSTUS 2021:

Enikö, die eind maart haar winkeltje voor dames- en heren kleding en schoenen heeft geopend, is ongelooflijk blij met de heel goede resultaten die zij behaald heeft. Het winkeltje is zo succesvol dat zij haar zoon Zalan verder kan laten studeren. Hij wil heel graag arts worden en na zijn studie als arts in Sovata werken. Dat is grandioos en wij zijn daar natuurlijk heel blij mee.

Ook heeft Enikö geen problemen meer met het betalen van de gas en de elektriciteit rekeningen. Sterker nog, zij kan ook haar ouders een beetje steunen met de medische zorg die zij nodig hebben. Een prachtige ontwikkeling !!!

Bedelen bij de winkels in het dorp

Het winkeltje van Dalma in de wijk Sarateni loopt eveneens super goed. Naast de verkoop van kleding en schoenen voor dames en heren, verkoopt Dalma ook huishoudelijke artikelen. Dat laatste is erg gewild onder de zigeuners in die wijk. Voor kleine bedragen kunnen zij potten en pannen, bestek, servies, handdoeken, theedoeken en beddengoed kopen. Met haar opbrengsten uit haar winkeltje kan haar broertje een opleiding volgen tot vrachtwagenchauffeur. Schitterend toch?

Therezia, de moeder van de 9-jarige Anna, is ten einde raad. Haar dochter heeft al maanden door onduidelijke redenen, erge last van obstipatie en ernstige maagkrampen. Veel onderzoeken in het ziekenhuis van Tigru Mures zijn inmiddels achter de rug en is het helaas nog steeds niet duidelijk wat de oorzaak is van de obstipatie en de maagkrampen. Verdere onderzoeken zijn door geldgebrek niet meer mogelijk. Beide ouders werken van vroeg in de morgen tot laat in de avond, maar tegen de hoge medische kosten is niemand opgewassen. Anna is veel te klein voor haar leeftijd en ziet er erg dunnetjes uit. Wij besluiten om het gezin voorlopig 6 maanden lang te ondersteunen met € 200,- per maand. Hopelijk zal een uitgebreider onderzoek meer duidelijkheid geven en kan Anna haar jonge leventje weer gezond tegemoet zien.

Voor 15 kinderen van de Naschoolse Opvang op de Iliesi is een bedrag van 500 RON (= € 100,-) gedoneerd voor een paar dagen kamperen in Zetea in het gebied Hargita. Dat was reuze spannend voor de kinderen die vaak niet verder komen dan het dorp. De kinderen mogen overnachten in de houten vakantie hutten die gebouwd zijn door de plaatselijke kerkgemeenschap van de plaats Zetea. Daar werden de kinderen getrakteerd op allerlei sportactiviteiten, poppenkast en leuke teamspellen. Levente heeft de kinderen heen en weer gebracht, wat op zich al een heel avontuur was.

Van bijna al onze hulpverleners kregen wij het bericht dat de kosten van elektra en gas met 100% verhoogd worden in de komende 4 maanden. Dat betekent dat er drie maanden aankomen met een kostenverhoging van ieder 30% en in de vierde maand een verhoging van 10%. Hoe moeten de gezinnen in hemelsnaam die kosten betalen ? Dat is heel verontrustend !!

Szabo Edike van de 1 Mai heeft hulp gevraagd bij het gemeentehuis om haar te helpen met de medische kosten die zij heeft vanwege haar suikerziekte. Haar kosten zijn zó hoog, dat zij onmogelijk deze kosten kan betalen. Samen met haar man pakken zij alle werk aan om er voor te zorgen dat hun dochter en zoon iedere dag te eten hebben en zij kunnen daarbij geen extra kosten voor medische zorg dragen. Het gemeentehuis kan hen niet helpen, maar gelukkig wel Johan en Connie, de Nederlandse sponsors. Johan en Connie doneren iedere maand voedselbonnen en SOS zal het aantal voedselbonnen met 4 stuks verhogen waardoor de medische kosten betaald kunnen worden.

En dan het grote moment van het versturen van het transport. Op 20 augustus is het transport uit de loods van **Neele-Vat Logistics in Rotterdam** geladen en aan het begin van de middag vertrekt de Roemeense chauffeur richting Sovata. Op dinsdag 24 augustus komt het transport aan en Levente en zijn team staan klaar om alle dozen en losse pakketten op de plaats van bestemming te brengen. Het weer is zonnig en een temperatuur van de rond de 20 graden. Zoals iedere keer als het transport Sovata binnen rijdt, komen van alle kanten mensen aangesneld en vragen honderduit of er voor hen ook pakketten zijn meegenomen.

Levente moet deze mensen iedere keer weer manen tot rust en dringend verzoeken niet in de weg lopen en huiswaarts te gaan.

Levente en zijn team hebben een prachtige klus geklaard en binnen 3 dagen waren alle dozen, losse pakketten en fietsen op de plaats van bestemming.

Wat moeten wij zonder onze hulpverleners ter plaatse?

SEPTEMBER 2021:

In deze maand zijn er veel gezinnen in de enorme bossen te vinden om te zoeken naar champignons, zwammen en grote zwarte bessen. Met kleine handgemaakte karren, emmers of grote plastic zakken struinen zij de grond af naar de zo gewilde champignons en zwammen. Ook de grote zwarte bessen, die gebruikt worden voor het maken van onder andere Palinka, een Hongaarse zeer sterke drank, zijn erg geliefd. Lange dagen worden gemaakt met het zoeken en snijden van de paddenstoelen en het plukken van de bessen. De opbrengst van een emmer bessen of paddenstoelen kan soms wel € 10,- opleveren. Dat betekent weer eten voor de komende dagen. Soms zijn in deze tijd ook de rozenbottels rijp en kunnen geplukt worden. Een emmer vol kan verkocht worden voor 5 euro.

Tijdens een grote kledinginzameling bij een van de kerken in Spijkenisse kregen wij een prachtige scootmobiel aangeboden van een van de kledingdonateurs. De scootmobiel zou voor Sandor Vilmos bestemd zijn. Sandor mist 1 been en moet per dag 7 kilometer lopen om op zijn werk te komen. Helaas bleek Sandor Vilmos geestelijk niet in staat om de scootmobiel te besturen. Dat zou te gevaarlijk zijn. Heel erg jammer, maar gelukkig is er voor gezorgd dat Sandor nu een rolstoel heeft die hij met zijn handen vooruit kan bewegen. Dat is veel minder vermoeiend dan lopen met krukken.

Van de ouders van Adrienn kregen wij de vraag of wij de kosten van de bril voor haar konden betalen. Adrienn is pas 6 jaar en heeft een bril nodig van -19. De kosten van de bril bedraagt 700 lei (= ca. 175,- euro). Natuurlijk helpen wij met de aanschaf van de bril voor Adrienn en kan zij weer lekker naar school.

De berichten dat het Covid-19 virus weer de overhand krijgt, horen wij steeds vaker. De planning om in deze maand een bezoek aan Sovata te brengen moest weer gecancelled worden. Zó ontzettend jammer, maar zeer begrijpelijk.

Wij gaan nu kijken of wij misschien begin oktober kunnen afreizen naar Sovata.

De crèche aan de Bisericii is de eerste van 6 crèches die als eerste verhuist naar het nieuwe gebouw dat is betaald met EU geld. Het is een prachtig en groot gebouw, waar alle kleintjes in de leeftijd van 0 tot 5 jaar vanaf september zijn gehuisvest. De overheid is van mening dat één gebouw beter en goedkoper is dan allerlei verschillende schoolgebouwen in Sovata.

Amalia, een van de begeleidsters, is niet blij met de nieuwe situatie. Bijna alle kinderen hebben fysieke problemen zoals kindermisbruik, ontwrichte gezinnen, kindertjes die bij oma wonen en die er eigenlijk niet voor kan zorgen of kinderen die te maken hebben met grote armoede. Dit zijn problemen die niet zomaar binnen de crèche opgelost kunnen worden. Veel kinderen komen zonder eten naar school en als voor hen geen lunch betaald kan worden, moeten deze kinderen rond het middaguur naar huis gestuurd worden. Het is erg zielig omdat deze kinderen vaak gepest worden door kinderen die het nét ietsjes beter hebben.

Detalii tranzactie

SO

+700⁰⁰ Lei

22 octombrie 2021

STICHTING ONDERSTEUNING SOVATA

Amalia heeft ons gevraagd om sowieso voor 36 kinderen de lunch te betalen tijdens de schooldagen. Natuurlijk doen wij dat graag. De kosten van lunch bedraagt ca. € 1,75 per kind per schooldag. De warme lunch bestaat uit een kopje soep, aardappels, groente en een stukje vlees en een toetje. Dit zijn maaltijden die de kinderen thuis vrijwel nooit zullen hebben.

Nikosz-Robert komt iedere dag naar de crèche om te komen slapen. Zijn moeder is prostitué en zijn vader is alleen maar bezig met deze “zaken” en het innen van het verdiende geld. Er wordt totaal niet gezorgd voor het kleine mannetje van 4 jaar. Als hij thuis huilt wordt hij geslagen en zit onder de luizen. Ik kan mij voorstellen dat dit ventje liever op de crèche is, waar hij kan slapen en eten en het veilig is voor hem.

Tijdens ons bezoek in oktober aan de crèche waren er drie kleine kinderen die wel 5 x in onze tassen keken of er misschien een boterham of iets anders eetbaars in zat.

Het viel ons ook op dat veel kinderen vechten, schreeuwen, om aandacht vragen en vervelend waren. Gesprekken met enkele onderwijzeressen zoals Klara, Amalia, Dalma, Emöke en Tunde leerde ons dat bijna alle kinderen fysieke problemen hebben. Kindermishandeling, seksueel misbruik, ontwrichte gezinnen, ouders die drinken of kinderen die bij oma wonen omdat de ouders vertrokken zijn. Op dit moment is er 1 logopediste beschikbaar voor 1 dag per week voor 700 kinderen. Dat is natuurlijk veel te weinig. De onderwijzeressen vroegen dringend of SOS misschien zou kunnen helpen met kinderpsychologen om de kinderen te helpen met hun problemen. Van lesgeven komt zonder psychologische hulp nu niets terecht. Voorheen konden de onderwijzeressen in de wijken waar de crèche gevestigd was, veel beter ondersteuning geven aan de gezinnen en de kinderen. De ouders en/of de verzorgers van de kinderen waren beter te bereiken en waren de problemen beter te bespreken.

Voor het onderwijzend personeel zijn er geen computers of laptops voor handen. Dat is natuurlijk heel lastig als er een administratie gevoerd moet worden, de programma's voor de kinderen uitgewerkt moeten worden en de voortgang van de kinderen genoteerd moeten worden. Op dit moment hebben wij 4 laptops aangekocht via het administratiekantoor van Katalin en Miklos. U weet dat Katalin met haar man Miklos anderhalf jaar geleden, met behulp van SOS, zijn gestart met een administratiekantoor. Katalin maakt onder andere de voedselbonnen voor SOS en Miklos zorgt, in opdracht van SOS, voor de levering van computers en/of laptops. Per twee onderwijzeressen is 1 laptop voldoende om alle administratie van hun groep bij te werken.

OKTOBER 2021:

Zaterdag 2 Oktober is het dan echt zo ver !!! Wij kunnen nu op pad om een bezoek te brengen aan Sovata. Een beetje nerveus of het allemaal wel goed zal zijn in Sovata, beginnen wij aan onze 3-daagse reis met de bus. De reis gaat heel voorspoedig en ook het weer werkt van alle kanten mee.

Eenmaal in Sovata is het snel bekend dat er “mensen van SOS” in Sovata zijn en je merkt aan de mensen dat zij in afwachting zijn. Deze keer geen grote truck, maar alleen een personenbus. Al direct bij aankomst vliegen de alerts, dat er beren in het dorp lopen, ons om de oren. Dat is best griezelig, zeker nu de beren ook jongen hebben en zich agressiever gedragen dan normaal. Dat is dus oppassen geblazen en niet meer naar buiten bij de eerste schemer. Vele alerts zouden in de komende dagen nog volgen. Een dag voordat wij definitief wisten dat wij konden afreizen, zijn er afspraken gemaakt met de burgemeester, een tweetal scholen, met het onderwijzend personeel van de

Het nieuwe gebouw voor kinderen van 0 t/m 5 jaar

Kantine waar de kinderen de lunch krijgen

Klara geeft ons een rondleiding in het nieuwe crèche gebouw

Na de lunch een middagslaapje

nieuwe crèche aan de Cara Mica en natuurlijk de dames en heren van de winkeltjes. Iedereen was heel blij ons te zien en kregen vele verhalen te horen.

Het eerste bezoek was aan Melinda, Enikö en Dalma, die dames-, kinder- of volwassenkleding verkopen en/of potten en pannen. De winkels zijn een heel enorm succes en zorgt voor veel opluchting voor de gezinnen van Sovata. Voor kleine prijsjes kan er gekocht worden wat er nodig is voor de kinderen en het huishouden.

Melinda heeft in haar winkel een kleine afdeling gemaakt met kinderkleding dat te koop is voor 1 lei (€ 0,25). Zo kunnen ook de meeste arme gezinnen kleding en schoenen voor hun kinderen kopen. Dat is fantastisch. Na sluitingstijd zet zij een grote afsluitbare bak neer met allerlei babykleding. Dit is bedoeld voor mensen die anoniem hulp nodig hebben en een kindje verwachten of net hebben gekregen. Prachtig !! Het is wonderlijk dat niemand er iets uithaalt die het niet nodig heeft. Mooi toch?

Verdrietig is het om te horen dat Janos, degene die het supermarktje aan de Iliesi ronde, op 61 jarige leeftijd is overleden. Waarschijnlijk is trombose de oorzaak van zijn overlijden. Zijn zoon, Janos jr., runt nu het winkeltje en dat is best even wennen, maar super fijn dat het winkeltje blijft bestaan.

Van een aantal bewoners hoorden wij dat er in het ziekenhuis van Mures alleen Hongaren welkom zijn die Roemeens spreken. Dat kan zeker niet iedere Hongaar. Voor een groot aantal mensen betekent dit dat zij óf nergens naar toe kunnen voor medische hulp of dat zij naar een privé kliniek moeten gaan. Daar liggen de kosten enorm veel hoger. Sovata ligt in Transsylvanië en in het jaar 1916 zijn een aantal landen opgeschoven, waardoor Transsylvanië (toen behorende bij Hongarije) bij Roemenië is gekomen. Van oudsher wonen er dus nog heel veel Hongaren in Transsylvanië. Het probleem is dat de Roemenen niet zo gesteld zijn op de Hongaren, met alle gevolgen van dien. Dat blijft een eeuwige strijd.

Enikö, de moeder van 7 kinderen zit goed in de problemen. Zo'n 3 jaar geleden had zij van SOS geld gekregen voor een spiraaltje om geen kinderen meer te krijgen. Onze hulpverlener die met haar mee zou gaan naar de arts, was behoorlijk ziek op de dag van de afspraak. Natuurlijk geven wij nooit geld aan de gezinnen die hulp nodig hebben, maar dit was een noodgeval. Enikö beloofde met haar hand op haar hart dat zij echt naar de arts zou gaan en het spiraaltje zou laten plaatsen. U raadt het al, geen spiraaltje, maar heeft het bedrag van € 125,- gebruikt voor onzinnige dingen. Daarop is door ons toen besloten om haar geen hulp meer te geven. Nu blijkt dat zij een jongeman als nieuwe liefde heeft, maar hij misbruikt Ezsther, een van de jonge dochters in het gezin. Samen met de school en de gemeente zijn er direct maatregelen genomen om alle kinderen onder te brengen in een kinderkuis in Mures. Dat is ook niet fijn voor de kinderen, maar daar zijn ze veilig voor dit soort smerige praktijken.

Ambros Marti een jongetje van 11 jaar had zijn arm gebroken tijdens een stoeipartijtje. Marton woont bij zijn dove en oude oma, omdat zijn moeder weggelopen is en zijn vader een flinke drinker is. Oma snapte helemaal niet dat het kind naar een dokter moest en wilde niet meewerken om haar handtekening te zetten voor een operatie van de arm. Na veel vijven en zessen hebben wij haar met een flinke tas boodschappen kunnen overhalen om een handtekening te zetten, zodat Ambros Marti geopereerd kon worden.

Een bezoek aan AnnaMaria op de Morii leerde ons dat AnnaMaria is uitgehuwelijkt aan een voor ons onbekende man en met haar echtgenoot is vertrokken naar Mures. AnnaMaria kennen wij al sinds haar 3de jaar. Zij woonde bij haar lieve grootmoeder Eszti en na het overlijden van Eszti moest zij bij haar altijd dronken vader wonen. Haar moeder was al lang geleden vertrokken. AnnaMaria moest altijd voor zichzelf zorgen en zwierf dagen op straat en at vaak alleen maar onkruid. Wij hopen van harte dat zij een veel beter leven krijgt dan dat zij in haar jeugd gehad heeft. Haar vader Miklos weet niet eens waar zij nu woont en hoe de man heet waar zij mee getrouwd is. Vreselijk.

Op de Iliesi hebben wij bij Kinga dozen met voedsel gebracht. Dit gezin, met 3 kinderen en opa, leeft in grote armoede en woont in een krotje. Kinga was meer dan gelukkig met het voedsel. Voor kinderen hadden wij poppen en wat klein speelgoed. Wij vertellen Kinga dat zij per direct iedere maand kan rekenen op 6 voedselbonnen van 20 RON (totaal € 30,-) Door de donatie van de voedselbonnen heeft zij een hele grote zorg minder. Zij hilde van blijdschap.

Tijdens onze bezoeken ieder jaar in april, oktober en de tussentijdse bezoeken aan Sovata zien wij dat er een groot aantal gezinnen in de wijk Hostad onder zeer erbarmelijke omstandigheden moeten leven. Zo is er geen water en elektriciteit beschikbaar. De wijk Hostad ligt in een hoger gelegen gebied aan het eind van het dorp Sovata. Hostad is een ruw en rotsachtig gebied en in natte tijden moeilijk tot zeer moeilijk bereikbaar door de enorme modderstromen. Er wonen op dit moment 149 gezinnen onder zeer slechte omstandigheden. Er is geen elektriciteit, geen stromend water en hun behoeften worden gedaan in gaten in de grond.

De mensen zijn afhankelijk van het vervuilde water uit de greppel langs de kant van de doorgaande weg, áls er al water in de greppel aanwezig is. Bij een droge zomer is er geen of heel weinig regenwater.

Het water uit de greppel wordt voor allerlei doeleinden gebruikt. De één wast er een kindje in, de ander haalt een kopje theewater uit de greppel en de volgende spoelt wat kleding uit.

Door het gebrek aan stromend water zijn er ook regelmatig grote uitbraken van ziektes, zoals bijvoorbeeld hepatitis en het COVID-19 virus.

De hutjes waarin deze mensen wonen zijn slecht, vochtig, vaak met een aarden vloer en hebben een afmeting van 3 x 4 meter. In zo'n hutje wonen gemiddeld 6 mensen per huishouden. Door de aanleg van stromend water kunnen in ieder geval grote uitbraken van ziekten voorkomen worden en krijgen deze zeer arme mensen een menswaardiger bestaan. Vanzelfsprekend gaan de aanleg van stromend water en het plaatsen van een riool samen, maar de keuze van het SOS team ligt duidelijk op éérst de aanleg van stromend water en in tweede instantie de realisatie van een rioolsysteem. De kosten voor de aanleg van een rioolsysteem bedraagt € 120.000,- en zal geheel voor rekening van de gemeente zijn.

De aanleg van stromend water wordt uitgevoerd door het officiële waterbedrijf van Roemenië en is de verantwoording van de Gemeente.

Vanzelfsprekend controleren en bekijken wij zeer geregeldmatig de werkzaamheden. De betalingen voor de aanleg van stromend water zal altijd achteraf worden afgehandeld én nadat het project voor akkoord is verklaard door SOS.

De kosten voor een aansluiting van stromend water per huishouden bedraagt € 375,- . Voor alle 149 huishoudens bedraagt het totale bedrag € 55.875,-.

Gelukkig heeft SOS in de afgelopen 9 jaar al een bedrag van € 30.000,- kunnen

reserveren voor de aanleg van stromend water.

Bent u geïnteresseerd in dit project of wilt u doneren om dit project te realiseren, laat het ons dan weten. Wij sturen u graag de projectomschrijving toe.

Tijdens ons bezoek werd er ook gesproken over de brandveiligheid in Sovata. Het brandweermaterieel waarover de gemeente nu beschikt, is oud en versleten. De burgemeester vraagt ons of het voor SOS mogelijk is om te zien of er ergens een brandweerwagen ter beschikking is of komt. Natuurlijk zullen wij gaan informeren bij onze contacten wat zij voor ons kunnen betekenen. Wel is de burgemeester gevraagd om een tegenprestatie, als het lukt om een brandweerwagen te kopen voor de gemeente. Een van onze grootste doelen is nog steeds het realiseren van een dagopvang voor zieke en demente bejaarden. Deze mensen worden vaak door niemand verzorgd en zijn afhankelijk van hun omgeving voor voedsel en wellicht behuizing. Het is heel verdrietig om te zien dat oude mensen, die geen arbeid meer kunnen verrichten of iets in het huishouden van hun kinderen kunnen doen, letterlijk aan hun lot worden overgelaten door de kinderen. Dat klinkt heel hard, maar is ook begrijpelijk. De oudjes kosten geld voor voedsel en onderhoud en dat geld is er meestal niet in de gezinnen met kinderen. Over anderhalf of twee jaar zullen alle kinderen van de bestaande lagere scholen ook ondergebracht worden in één gebouw in het dorp van Sovata. Op dat moment komt ook de school op de Lunga vrij voor het realiseren van een dagopvang voor ouderen. Dit schoolgebouw is uitermate geschikt voor dit prachtige doel. Er is een groot terrein rondom en er zijn 3 gebouwen. Achteraan op het terrein staat de voormalige gymzaal, dit gebouw zou als keuken ingericht kunnen worden. Het schoolgebouw zelf kan verbouwd worden voor de dagopvang. De burgemeester en de loco burgemeester reageerden zeer enthousiast en gaven aan graag hun volle medewerking te verlenen voor dit project. Grandioos !!!

Wat wij op dat moment nog niet wisten, is dat 2 dagen na onze terugkomst al een aanbod kwam van een prachtige brandweerwagen. De kilometerstand staat op 17.695 en het bouwjaar is 1983. Het is een prachtige en heel complete brandweerwagen met waterpompen, aansluitingen, slangen en zitplaatsen voor 7 personen. De wagen is door ons aangekocht voor € 8000,--. In de derde week van november zal de wagen door twee mensen en een Roemeense trailer opgehaald worden. Door de aankoop van deze brandweerwagen staat het schoolgebouw van de Lunga over ongeveer 2 jaar tot onze beschikking voor de realisatie van een dagopvang voor ouderen. Fantastisch dat de gemeente Sovata 100% meewerkt als tegenprestatie voor de brandweerwagen. Wat een feest !!!

Wij hopen u met dit verslag en goed beeld te hebben kunnen geven van de situaties in Sovata. Wij spreken de wens uit om begin volgend jaar toch weer onze families te kunnen bezoeken. Dat zou fantastisch zijn.

Alles wat wij hebben kunnen doen, is mogelijk gemaakt door u !! Dankzij de trouwe donaties van kleding, schoeisel, voedsel, school- en knutselspullen, financiële donaties en alle andere goederen, konden wij heel veel mensen gelukkig maken en hen brengen wat zij zo hard nodig hebben. Wij zijn u meer dan dankbaar en hopen dat u ons blijft ondersteunen. Wij gaan gewoon door met het uitzoeken en sorteren van de goederen, het inpakken van de dozen en vooral verder kijken naar het verbeteren van de woonsituaties samen met de gemeente en het realiseren van nieuwe projecten, zoals aanleg van stromend water en het realiseren van dagopvang voor zieke en demente ouderen.

Onze grote dank gaat uit naar **Bergschenhoek Groep BV uit Bergschenhoek** voor het drukken van dit prachtig uitgevoerde verslag en **RANFRU Stoverij uit Strijen** voor de honderden bananendozen per jaar.

Transportbedrijf Neele-Vat Logistics uit Rotterdam natuurlijk ook heel hartelijk bedankt voor het verzorgen van het transport van Oud Beijerland naar Sovata en **Van der KAA Transport Moordrecht Holland BV** willen wij ook heel hartelijk bedanken voor het gebruik van de bus én de brandstof voor het ophalen van goederen in heel Nederland. Wat moeten wij zonder al onze prachtige en trouwe sponsors !!!

NAGYON KÖSZÖNÖM SZÉPEN (heel hartelijk dank) namens de mensen uit Sovata en Sarateni.

Wij wensen u alle gezondheid toe !!

Heel blij met de voedselbonnen, groentezaden en paracetamol

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en vele van u vragen ons: "Wat kunnen wij naast een financiële steun en kledingdonaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de scholen en crèche-project en SOS?" Naar aanleiding van deze vraag hebben wij wensenlijsten samengesteld met artikelen die voor de scholen, crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn. Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen en gezinnen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

Wensenlijst voor de lagere scholen en crèches

Schriften en bloc notes	Vouwblaadjes(gekleurd) A4 en A5
Waterverf en penselen	Kopieer, teken-en crêpepapier
Potloden en puntenslijpers	Scharen voor groot en klein
Knutselmateriaal en stickers	Plak stiften en potten plaksel
Kleurboekjes	Ballpoints (met of zonder reclame)
Kleurpotloden en stiften	Grote kralen om te rijgen en draad

Wenslijst voor het project gezinshulp

Blikken vlees, zakjes droge soep, gedroogde bruine en witte bonen, spliterwten, blikjes tomatenpuree, pasta, rijst, macaroni, thee, oploskoffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, blikjes leverpastei, handzeep, tandpasta en tandenborstels, handdoeken, theedoeken, warme sokken, waxinelichtjes en paracetamol.

Financiële donaties en giften

Natuurlijk zijn en blijven ook financiële donaties zeer belangrijk.

Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes en leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal aangeschaft en wordt het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden betaald. Verder kan voor 5 euro een SOS voedselbon worden uitgegeven, waarvan twee volwassen mensen bijna een week kunnen eten. Helaas is het kopen van vlees geen optie omdat de prijs van het vlees onbetaalbaar is voor de meeste mensen. SOS voedselbonnen worden op naam van de begunstigde uitgeschreven en kunnen verzilverd worden in de kleine supermarkten. Een van onze Roemeense hulpverleners controleert de verzilverde voedselbonnen op het juiste gebruik er van. Bij onregelmatigheden worden de onterecht verzilverde voedselbonnen door de supermarkt niet betaald door SOS.

Contactgegevens Yvonne Willebrands

☎ 06-24521969

✉ yvonne@stichtingsovata.nl

🌐 www.stichtingsovata.nl

Locatie loods

Langeweg 5E
3261 LJ Oud-Beijerland

Overig

Erkend ANBI
KvK Rotterdam 24420113

IBAN rekeningnummer: NL88 INGB 0003 5337 95